

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Головка Володимира Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
4 червня 2026 року
№ 137-3(II)/2026

Справа № 3-101/2026(230/26)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у такому складі:

Городовенко Віктор Валентинович – головуєчий,
Первомайський Олег Олексійович,
Різник Сергій Васильович – доповідач,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Головка Володимира Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Різника С.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Головка В.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/230 від 4 травня 2026 року) перевірити на відповідність частині другій статті 3, частині першій статті 8, частині першій статті 24, частині другій статті 55, частині третій статті 125, пунктам 1, 8 частини другої статті 129

Конституції України (конституційність) пункт 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з пунктом 2 частини третьої статті 389 Кодексу не підлягають касаційному оскарженню:

„2) судові рішення у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує двохсот п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, крім випадків, якщо:

а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики;

б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до цього Кодексу позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи;

в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;

г) суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що пункт 2 частини третьої статті 389 Кодексу порушує його гарантоване Конституцією України право „щодо реалізації права на справедливий суд“, а також принцип верховенства права, у зв'язку з чим не відповідає частині другій статті 3, частині першій статті 8, частині другій статті 55 Конституції України. Також він стверджує, що оспорювані приписи Кодексу порушують його гарантоване Конституцією України право на рівність у „праві на розгляд касаційної скарги Верховним Судом із іншими категоріями справ“, що гарантоване частиною першою статті 24, пунктом 1 частини другої статті 129 Основного Закону України.

Обґрунтовуючи свою позицію, Головка В.В. посилається на окремі приписи Конституції України, Кодексу, рішення Конституційного Суду України, а також на судові рішення в його справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів впливає таке.

2.1. У квітні 2020 року Головка В.В. звернувся до суду з позовом до Кравець М.М. про відшкодування витрат за вчинення юридичних дій та просив стягнути з неї 87 210,00 грн та 4 000,00 доларів США як відшкодування витрат, пов'язаних із виконанням доручення, 212 243,97 грн інфляційного збільшення за весь час прострочення, 24 392,41 грн і 1 258,52 доларів США – три відсотки річних від суми заборгованості.

Коломийський міськрайонний суд Івано-Франківської області рішенням від 5 серпня 2025 року у задоволенні позову відмовив.

Івано-Франківський апеляційний суд постановою від 25 листопада 2025 року апеляційну скаргу Головка В.В., в інтересах якого діяв адвокат Стеценко Ю.В., задовольнив частково: рішення Коломийського міськрайонного суду Івано-Франківської області від 5 серпня 2025 року змінив, „виклавши мотивувальну частину в редакції цієї постанови“, в іншій частині рішення суду першої інстанції залишив без змін.

Колегія суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 20 січня 2026 року відмовила Головку В.В. у відкритті касаційного провадження, оскільки він „подав касаційну скаргу на судові рішення у справі з ціною позову, яка не перевищує двісті п'ятдесят розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, які не підлягають касаційному оскарженню, а підстав, визначених пунктом 2 частини третьої статті 389 ЦПК України, Верховним Судом не встановлено“.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі

приписи), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

Остаточним судовим рішенням у справі Головка В.В. є ухвала колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 20 січня 2026 року. Перебіг тримісячного строку для подання конституційної скарги розпочався 20 січня 2026 року, тому Головка В.В. мав реалізувати своє право на звернення до Конституційного Суду України до 20 квітня 2026 року.

Головка В.В. зазначає, що конституційну скаргу щодо відповідності Конституції України пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу вперше від його імені, дотримуючись строку подання конституційної скарги, подав його адвокат Стеценко Ю.В. Конституційна скарга надійшла до Конституційного Суду України 22 квітня 2026 року та була зареєстрована за вх. № 18/213. У зв'язку з тим, що конституційна скарга за формою не відповідала вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“, керівник Секретаріату Конституційного Суду України повернув її з відповідними роз'ясненнями листом від 24 квітня 2026 року.

Суб'єкт права на конституційну скаргу, усунувши недоліки, зазначені в листі керівника Секретаріату Конституційного Суду України від 24 квітня 2026 року, повторно звернувся засобами поштового зв'язку з конституційною скаргою, яка надійшла до Конституційного Суду України 4 травня 2026 року і була зареєстрована за вх. № 18/230. Головка В.В. висловив клопотання про поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги, вказавши, що він особа з інвалідністю II групи й через погіршення стану здоров'я не міг займатися оформленням, підписанням і відправленням конституційної скарги, тому її надіслав 20 квітня 2026 року його адвокат Стеценко Ю.В. за своїм підписом; отримавши роз'яснення керівника Секретаріату Конституційного Суду України щодо невідповідності Закону України „Про Конституційний Суд

України“ поданої адвокатом Стеценком Ю.В. конституційної скарги, Головка В.В. без зволікань усунув її недоліки та повторно звернувся з конституційною скаргою до Конституційного Суду України. Головка В.В. просить урахувати ці обставини та поновити пропущений строк для подання конституційної скарги.

Другий сенат Конституційного Суду України в Ухвалі від 17 вересня 2025 року № 29-у(П)/2025 зазначив, що «повторне звернення з конституційною скаргою після усунення недоліків протягом розумного строку, але поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, є підставою для поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги».

Отже, з огляду на те, що адвокат Головка В.В. уперше звернувся до Конституційного Суду України з конституційною скаргою протягом трьох місяців із дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано пункт 2 частини третьої статті 389 Кодексу, Головка В.В. без зволікань у межах розумного строку усунув недоліки конституційної скарги та повторно надіслав конституційну скаргу, яка за формою відповідає вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що пропущений строк подання конституційної скарги підлягає поновленню.

3.2. Згідно з пунктом 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ однією з підстав для відмови у відкритті конституційного провадження у справі є наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України зазначає, що Конституційний Суд України в Рішенні від 22 листопада 2023 року № 10-р(П)/2023, зокрема, визнав пункт 2 частини третьої статті 389 Кодексу таким, що відповідає Конституції України (є конституційним). Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що „у вказаному рішенні Конституційний суд

України розглядав питання лише щодо малозначних справ і не розглядав питання щодо конституційності встановленого п. 2 ч. 3 ст. 389 ЦПК України обмеження для касаційного оскарження із огляду на розмір ціни позову на рівні двохсот п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб“.

Отже, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що предмет конституційної скарги Головка В.В. не тотожний тому, щодо якого Конституційний Суд України ухвалив Рішення від 22 листопада 2023 року № 10-р(П)/2023.

3.3. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Обґрунтовуючи твердження про неконституційність пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу, Головка В.В. зазначає, серед іншого, що „це положення ЦПК України створює можливість відмовити суддям Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у відкритті касаційного провадження після затягування суддями місцевих і апеляційних судів загальної юрисдикції розгляду справи, внаслідок чого збільшується розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, а ціна позову на момент подачі касаційної скарги зменшується нижче рівня розміру двохсот п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб“; „не можна, щоб держава у особі місцевих і апеляційних судів загальної юрисдикції порушувала строки розгляду цивільних справ, а потім держава у особі Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду використовувала це проти тих, хто подає касаційні скарги“; „розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який згадується у п. 2 ч. 3 ст. 389

ЦПК України повинен залишатись незмінним і рахуватись на момент подачі позовної заяви до суду першої інстанції. Тоді ця норма буде відповідати частині другій статті 3, частині першій статті 8 Конституції України і не буде порушувати права учасників справи при подачі касаційної скарги“.

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України, проаналізувавши зміст та вимоги конституційної скарги, дійшла висновку, що Головка В.В. не обґрунтував тверджень щодо неконституційності пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу, а лише висловив незгоду із тривалим розглядом його справи судами та позицією Верховного Суду щодо дати, на яку вираховується розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб для визначення розміру позовних вимог.

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Головка Володимира Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4

статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**